

ОПТИМІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПЕТРИЩЕНКО Н.А., СЕРЬОГІНА Н.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освіта - одна із найважливіших галузей держави, яка дозволяє формувати осередок фахівців, спеціалістів та науковців. Викладачі у закладах вищої освіти в більшості є неординарними особистостями, які мають певні якості: наполегливість, вміння постійно навчатися, отримувати та аналізувати нову інформацію, вміння опановувати технології, в тому числі й цифрові. В 2020 році з часів пандемії COVID-19 до обов'язків та вмінь викладачів і адміністрації закладів вищої освіти включено також володіння дистанційно-комунікаційними технологіями, Гугл інструментами (Гугл Диск, Таблиці, Документи, Презентації, Класруми та інше).

Тож, постало питання щодо цифрових трансформацій в проведенні занять, обліковій та звітній частині адміністративної роботи закладів вищої освіти.

За думкою Міністерства освіти та науки України, “цифрова трансформація у сфері освіти і науки - це комплексна робота над побудовою екосистеми цифрових рішень у сфері освіти та науки, включно зі створенням безпечного електронного освітнього середовища, забезпеченням необхідної цифрової інфраструктури закладів та установ освіти і науки, підвищення рівня цифрової компетентності, цифровою трансформацією процесів та послуг, а також автоматизацією збору і аналізу даних” [1].

Сучасна система освіти України — “це сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними” [2]. Навчальні заклади України будь якого рівня складають досить велику систему об'єктів управління, в якій присутня проблема недосконалості інформаційних потоків, особливо щодо зворотного зв'язку.

Навчальний заклад будь якої форми власності автономно визначає систему внутрішнього документообігу, як важеля забезпечення ефективного управління. Система документообігу потребує своєчасного удосконалення для підвищення рівня ефективності управління та однозначності визначених ієрархічних зв'язків.

Для навчального закладу якісна організація роботи з документами є визначаючим напрямом здійснення діяльності, оскільки саме вона дозволяє оцінювати результати роботи на різних рівнях та робити висновки щодо прийняття подальших управлінських рішень. Слід зазначити, що занадто

складна система документообігу, яка містить дублюючі частини, велику кількість контролюючих елементів та багаторівневу підпорядкованість, тільки ускладнює роботу закладу через заплутаність та помилковість інформаційних зв'язків, а також уповільнення аналізу отриманих результатів та несвоєчасність прийняття відповідних рішень.

Сучасний рівень організації діловодства в закладах освіти України і нормативно-правового регулювання наукового та методичного забезпечення потребує негайного впровадження заходів, які будуть спрямовані на скорочення звітності та процедур, що призводить до необхідності уніфікації та стандартизації звітних документів, за якими працює адміністративна частина закладу. Значно змінилися алгоритми нарахування стипендій, технології проведення занять, отримання індивідуальних робіт студентів та вимоги до навчально-методичного забезпечення дисциплін, але їх облік не тільки залишається журнально-паперовим, а й доповнюється електронними варіаціями.

Сьогодні в більшості навчальних закладів нашої країни існує ряд складнощів, пов'язаних з документообігом, що призводить до зростання обсягу непродуктивної ручної праці, а саме:

- великий обсяг документів, які необхідно заповнювати та надавати в різні підрозділи, оскільки система навчальної документації має бути максимально повною і детальною, часто є застарілим та дублюється з іншими звітами;
- використання електронних таблиць та документів, але не замість паперових варіантів, а з обов'язковим додатковим паперовими супроводженням,
- відсутність автоматизованої обробки інформації через невідповідність форм оформлення поданих матеріалів для різних підрозділів;
- використання недосконалої системи контролю, яка потребує дублювання звітів та поточних даних для різних відділів зі зміною форми подачі інформації;
- дотримання вимог, які застаріли за часом, наприклад, неможливість підтвердити рецензування методичних вказівок електронним підписом, а тільки оригінал документу.

Шляхи вирішення поточних проблем автори бачать в наступних напрямках:

- максимальне скорочення звітності шляхом уніфікації та стандартизації форм документів;
- переведення значної частини звітності в електронні форми за допомогою, наприклад, Гугл Таблиць, з якими потім можуть коректно працювати співробітники різних підрозділів, адаптуючи їх під власні потреби.

1. Міністерство Освіти та науки. Цифрова трансформація освіти та науки. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/cifrova-transformaciya-osviti-ta-nauki>

2. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>